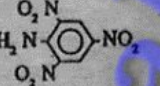

1988 අගෝස්තු - රසායන විභාග

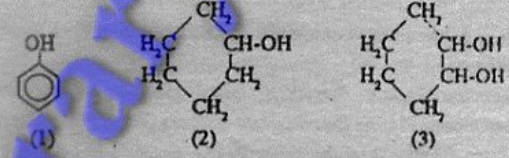
I කොටස $Al^{2+} \rightarrow 29$
2, 8, 18, 1

- ✓ පරමාණුක සුඛාංකය 29 වන මූල ද්‍රව්‍යයෙන් සෑදෙන ද්‍රව්‍යවලට ධන කැටායනයේ පිටස්තර මගක් මට්ටමේ කිසිවක් ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව
  - (1) 19 ක් වේ.
  - (2) 18 ක් වේ.
  - (3) 17 ක් වේ.
  - (4) 9 ක් වේ.
  - (5) නිවැරදි පිළිතුර දී නැත.
- ✓ ඉලෙක්ට්‍රෝනයේ ආරෝපණය නිරවද්‍යව නිර්ණය කළේ
  - (1) රදර්ෆර්ඩ්.
  - (2) මිලිකන්.
  - (3) මෝස්ලි.
  - (4) මාර්ස්ඩන්.
  - (5) චැඩ්වික්.
- ඇමුණිකියම් 6.75 g ක් හා H_2SO_4 වැඩිපුර ප්‍රමාණයක් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවූ විට ස.උ.පී. දී මුක්ත වන හයිඩ්‍රජන් වායු පරිමාව කොපමණ වේද? (Al = 27.00)
  - (1) 2.80 l
  - (2) 4.20 l
  - (3) 4.44 l
  - (4) 8.40 l
  - (5) 211.20 l
- ✓ ප්‍රබල ආම්ලික මාධ්‍යයේදී $K_2Cr_2O_7$ මගින් $Na_2C_2O_4$ ඔක්සිකරණය වීමේදී ප්‍රෝමියම්හි ඔක්සිකරණ අංකය වෙනස් වන්නේ
  - (1) +7 සිට +3 දක්වාය.
  - (2) +7 සිට +2 දක්වාය.
  - (3) +6 සිට +2 දක්වාය.
  - (4) +6 සිට +3 දක්වාය.
  - (5) +6 සිට +1 දක්වාය.
- ✓ ආම්ලික මාධ්‍යයේදී H_2S මගින් අවක්ෂේප නොවන්නේ මින් කුමන කැටායනයද?
  - (1) Pb^{2+}
  - (2) Sn^{2+}
  - (3) Sn^{4+}
  - (4) Bi^{3+}
  - (5) Zn^{2+}
- සංඥාදිත ජලය 100 dm³ හි ඇති H_2O අණු සංඛ්‍යා කොපමණද? (අදාළ උෂ්ණත්වයේ දී ජලයේ ඝනත්වය = 1.000 g cm⁻³ H = 1.000; O = 16.000)
  - (1) $5.556 \times 6.022 \times 10^{23}$
  - (2) $5.556 \times 6.022 \times 10^{24}$
  - (3) $5.556 \times 6.022 \times 10^{25}$
  - (4) 33.46×10^{23}
- $C_{10} + H_2O \rightleftharpoons CO_2 + H_2$; $\Delta H^\circ > 0$. ඉහත සමතුලිතය දකුණට යොමු කිරීම සඳහා
  - (1) පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය වැඩි කළ යුතුය.
  - (2) පද්ධතියේ පීඩනය වැඩි කළ යුතුය.
  - (3) පද්ධතියෙන් හුමාලය ඉවත් කළ යුතුය.
  - (4) පද්ධතියට කාබන් එකතු කළ යුතුය.
  - (5) ඉහත කිසිවකින් සමතුලිතය දකුණට යොමු කළ නොහැකිය.
NH_3	CH_3NH_2	$(CH_3)_3NH$	H_2N NO_2
(a)	(b)	(c)	(d)

ඉහත දැක්වූ ඇති සංයෝගවල භාෂ්මික ලක්ෂණය මේ පිළිවෙලට වැඩි වේ.

  - (1) a < d < b < c
  - (2) d < a < c < b
  - (3) d < a < b < c
  - (4) a < c < b < d
  - (5) d < c < a < b
- මින් කුමන සංයෝගය ජ්‍යාමිතික සමාවයවිතතාව දක්වයිද?
  - (1) $CH_3CH=C(CH_3)_2$
  - (2) $CH_2=C_6H_5$
  - (3) $ClBrC=CFI$
  - (4) $(CH_3)_2C(COOH)_2$
  - (5) මින් එකක්වත් ජ්‍යාමිතික සමාවයවිතතාව නොදක්වයි.
- ✓ $MgO(s)$ හි සම්මත උත්පාදන එන්තැල්පි සමඟ වඩාත්ම සම්පව සම්බන්ධ වන්නේ මින් කුමන ක්‍රියාවලියද?
  - (1) $Mg(s) + \frac{1}{2}O_2(g) \rightarrow MgO(s)$
  - (2) $2Mg(s) + O_2(g) \rightarrow 2MgO(s)$
  - (3) $Mg^{2+}(g) + O^{2-}(g) \rightarrow MgO(s)$
  - (4) $Mg(s) + O(g) \rightarrow MgO(s)$
  - (5) $Mg(g) + \frac{1}{2}O_2(g) \rightarrow MgO(s)$
- $Zn^{2+}(aq) + 2e \rightarrow Zn(s); E^\circ = -0.76 V$
 $Ni^{2+}(aq) + 2e \rightarrow Ni(s); E^\circ = 0.25 V$
 $Zn(s) | Zn^{2+}(aq, 1.0 mol l^{-1}) || Ni^{2+}(aq, 1.0 mol l^{-1}) | Ni(s)$
 ඉහත විද්‍යුත් රසායනික කෝෂය පිළිබඳව පහත සඳහන් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
  - (1) ඔක්සිකරණය Zn ඉලෙක්ට්‍රෝනයේ දී සිදු වේ.
  - (2) ඔක්සිකරණය Ni ඉලෙක්ට්‍රෝනයේ දී සිදු වේ.
  - (3) මේ කෝෂයේ විභා.ඛ. +1.01 V වේ.
  - (4) මේ කෝෂයේ විභා.ඛ. -1.01 V වේ.
  - (5) දී ඇති විද්‍යුත් රසායනික කෝෂය සම්බන්ධයෙන් වන ඉහත ප්‍රකාශ කිසිවක් සත්‍ය නොවේ.

- එකතෝල් සහ එකතොයික් අම්ලය අතර සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාව අ.පො.ස. උසස් පෙළ ශිෂ්‍යයෙකු විසින් පහත සඳහන් අයුරු නිරූපණය කරන ලදී.
 $CH_3COOH + CH_3CH_2^{18}OH = CH_3COOCH_2CH_3 + H_2^{18}O$
 මේ නිරූපණය සම්බන්ධයෙන් වන පහත සඳහන් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම උචිත වේද?
  - (1) ප්‍රතික්‍රියාව සත්‍ය වශයෙන්ම සමතුලිත එකක් වන බව නොදැක්වීම උනන්දුවකි.
  - (2) ^{18}O සමස්ථානිකය ජලය අණුවේ කිසිවක් ලෙස දැක්වීම සාධකය වේ.
  - (3) ප්‍රතික්‍රියාව සත්‍ය වශයෙන්ම H^+ මගින් උත්ප්‍රේරණය වන බව නොදැක්වීම උනන්දුවකි.
  - (4) ඉහත (2) සහ (3) යන ප්‍රකාශ පමණක් සත්‍ය වේ.
  - (5) ඉහත (1), (2) සහ (3) යන ප්‍රකාශ තුනම සත්‍ය වේ.
- P-නමැති සංයෝගය Al_2O_3 සමඟ රත් කළ විට Q ලැබුණි. ඔක්සිකාරක තත්ත්වය වශයෙන් Q මියෝනිවිච්චේදනයට භාජනය කළ විට එකම ඵලය ලෙස $HCOO(CH_2)_3COOH$ ලැබුණි. P හඳුනා ගන්න.

- $HOCH_2CH_2CH_2CH_2CH_2CH_2CH_2CH_2OH$
- $HOCH_2CH_2CH_2CH_2CH_2CH_2OH$
- මින් කුමන සංයෝගය ආම්ලික ගුණ නොදක්වයිද?
  - (1) SiO_2
  - (2) Cl_2O
  - (3) N_2O
  - (4) Mn_2O_7
  - (5) D_2O_7
- ✓ නිදහස්වියෝන එකකට අනුරූප න්‍යෂ්ටික බඳන ශක්තිය උපරිම වන්නේ ආවර්තිතාව වලට
  - (1) කාබන් අසල ඇති මූලද්‍රව්‍යවලදීය.
  - (2) කැල්සියම් අසල ඇති මූලද්‍රව්‍යවලදීය.
  - (3) තිකල් අසල ඇති මූලද්‍රව්‍යවලදීය.
  - (4) රේඩෝන් අසල ඇති මූලද්‍රව්‍යවලදීය.
  - (5) ලෙඩ් අසල ඇති මූලද්‍රව්‍යවලදීය.
- ✓ x නමැති අකාබනික සංයෝගය කහුක HCl සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවූ විට අවර්ණ ද්‍රාවණයක් හා දුර්භවයක් ඇති වායුවක් දුනි. මේ ද්‍රාවණය බත්තන් දැල්ලට කොළ පැහැයක් ලබාදුන් අතර, වායුව කොබෝල්ට් නයිට්‍රේට් ද්‍රාවණයක් සමඟ කළ පැහැති අවක්ෂේපයක් දුනි. X හඳුනා ගන්න.
  - (1) $CuSO_4$
  - (2) CuS
  - (3) $BaSO_4$
  - (4) BaS
  - (5) $Ba_3S_2O_7$
- පරිමාව 1000 cm³ වන භාජනයක උෂ්ණත්වය 300K සහ පීඩනය 2 atm හිදී A නමැති වායුව තිබේ. පරිමාව 2000 cm³ වන භාජනයක උෂ්ණත්වය 300 K සහ පීඩනය 1 atm හිදී B නමැති වායුව තිබේ. භාජන දෙක තුළ ඇති වායු ස්කන්ධ දෙක සම්බන්ධ කර උෂ්ණත්වය 150 K ට ගෙන එනු ලැබේ. A සහ B රසායනිකව අන්තර් ක්‍රියා නොකරයි නම්, වායු මිශ්‍රණයේ පීඩනය කොපමණ වේද?
  - (1) $\frac{4}{3}$ atm
  - (2) $\frac{2}{3}$ atm
  - (3) $\frac{1}{2}$ atm
  - (4) $\frac{1}{4}$ atm
  - (5) ස්ඵර පිළිතුරක් දිය නොහැකිය.
- 25°C දී NH_4^+ අයනය සඳහා $K_a = 4 \times 10^{-10} mol l^{-1}$ එම උෂ්ණත්වයේදී NH_3 සඳහා K_b කොපමණ වේද? ($25^\circ C K_w = 10^{-14} mol^2 l^{-2}$)
  - (1) $0.25 \times 10^{-4} mol l^{-1}$
  - (2) $4 \times 10^{-4} mol l^{-1}$
  - (3) $2.5 \times 10^{-4} mol l^{-1}$
  - (4) $4 \times 10^{-20} mol l^{-1}$
  - (5) ඇමෝනියම් ලවණයේ ඇති ඇනායනයේ ස්වභාවය නොදන්නා නිසා ස්ඵර පිළිතුරක් දිය නොහැකිය.
- වයිවේනියම් ප්‍රධාන සංඛ්‍යා වශයෙන් ඇත්තේ මින් කුමන උසස්වීමද?
  - (1) සර්කෝන්
  - (2) ඉල්මනයිට්
  - (3) මොනයිට්
  - (4) රූවයිල්
  - (5) නිල් කැට (සීලු සැලායර්)
- ✓ රත්කළ විට පහසුවෙන් වියෝජනය නොවන්නේ මින් කුමන සංයෝගයද?
  - (1) PbO_2
  - (2) SrO
  - (3) Ag_2O
  - (4) $Ba^{18}O$
  - (5) Li_2O
- $C_2F_2Cl_2$ යන අණුක සූත්‍රය ඇති සංයෝග සංඛ්‍යාව
  - (1) 2 වේ.
  - (2) 3 වේ.
  - (3) 4 වේ.
  - (4) 5 වේ.
  - (5) 6 වේ.
- $C_2H_4ClCOOH$ හා $ClCH_2COCl$ එකිනෙකට වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මන කුමන උපදේශය භාවිත කළ හැකියද?

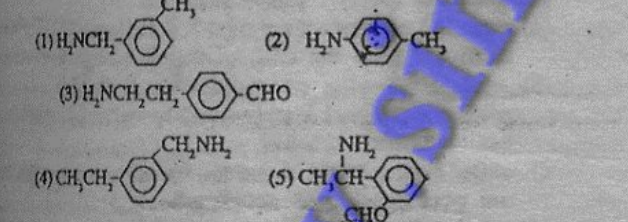
- (1) මෙහිලි මරෙන්නි (2) $Pb(NO_3)_2$
 (3) $Cl_2 / NaOH$ (3) $HCHO$
 (5) මින් එකක්වත් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.
 23. 0.010 mol l^{-1} වන HCl ද්‍රාවණයක 30 cm^3 යන 0.005 mol l^{-1} වන H_2SO_4 ද්‍රාවණයකින් 20 ml එකට මිශ්‍ර කරණ ලදී. මෙයින් උෂ්ණ ද්‍රාවණයේ pH අගය කොපමණ වේද? (කැ. යු. මේ ද්‍රාවණ සියල්ලම බෙහෙවින් නුතන බව උපකල්පනය කරන්න.)
 (1) 2.5 (2) 2.0 (3) 3.0 (4) 3.4 (5) 2.8
 24. ජලීය NH_3 සමඟ ජලීය CH_3COOH අනුමාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම ගැලපේද?
 (1) මේ අනුමාපනය සඳහා දර්ශකය වශයෙන් මෙහිලි මරෙන්නි උපයෝගී කරගත හැකිය.
 (2) මේ අනුමාපනය සඳහා දර්ශකය වශයෙන් මෙහිලි රෙඩි උපයෝගී කරගත යුතුය.
 (3) මේ අනුමාපනයේදී කැපී පෙනෙන pH විපර්යාසය ඇති වන්නේ $11-9$ යන පරාසයේදීය.
 (4) මේ අනුමාපනයේදී කැපී පෙනෙන pH විපර්යාසය ඇති වන්නේ $8-12$ යන පරාසයේදීය.
 (5) ඉහත ප්‍රකාශවලින් එකක්වත් නොගැලපේ.

25. කාබන් සහ නයිට්‍රජන් අම්ලය අතර ප්‍රතික්‍රියාවේ එල මොනවාද?
 (1) $CO_2 + NO + H_2O$ (2) $CO_2 + NO_2 + H_2O$
 (3) $CO_2 + N_2O + H_2O$ (4) $CO + NO_2 + H_2O$
 (5) $CO + NO + NO_2 + H_2O$
 26. NH_4Br සහ NH_4I එකිනෙකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමක් උපයෝගී කරගත හැකියද?
 (1) H_3PO_4 (2) $Ba(OH)_2$ (3) $H_3PO_4 / CHCl_3$
 (4) H_2CrO_4 / C_2H_6 (5) H_2SO_4 / CCl_4

27. කාබනික සංයෝගයක ඇති මූලද්‍රව්‍ය හඳුනාගැනීමේදී ලැපේෆ් නිශ්චාරකයට $FeSO_4$ ද්‍රාවණයක් එකතු කරන විට කළු අවස්ථපයක් ලැබෙන්නේ,
 (1) සංයෝගයේ N ඇති විටය.
 (2) සංයෝගයේ N සහ I යන දෙකම ඇති විටය.
 (3) සංයෝගයේ S ඇති විටය.
 (4) සංයෝගයේ P ඇති විටය.
 (5) සංයෝගයේ Br ඇති විටය.

28. C_4H_8CHO ජෛවමෙහෙයවීමේ බවට කෙලින්ම පරිවර්තනය කිරීම සඳහා මින් කුමක් උපයෝගී කරගත හැකියද?
 (1) $NaOH$ (2) HCN (3) CH_3MgI (4) $HCHO$
 (5) මින් එකක්වත් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.

29. නැමැති කාබනික සංයෝගය HNO_2 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර N_2 වායුව ලබාදෙන නමුත්, එම ප්‍රතික්‍රියාවෙන් විනෝලයක් නොලැබේ. HNO_2 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කිරීමෙන් සෑදෙන එලය ප්‍රබල කක්ෂවය යටතේ ඔක්සිකරණය කළ විට Y නැමැති සංයෝගය ලැබේ. Y වෙරලින් නිපදවීමේදී උපයෝගී කර ගන්නා අඩු ද්‍රව්‍යයකි. Z හඳුනා ගන්න.

30. වඩාත්ම විශාල 4 වැනි අයනීකරණ ශක්තිය දක්වන්නේ මින් කුමන පරමාණුවද?
 (1) B (2) Al (3) C (4) Ne (5) Ti

31 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්				
1	2	3	4	5
(a), (b)	(b), (c)	(c), (d)	(d), (a)	ප්‍රතිවාර එකක් පමණක් හෝ වෙනත් ප්‍රතිවාර කිහිපයකි.
(a), (b)	(b), (c)	(c), (d)	(d), (a)	ප්‍රතිවාර එකක් පමණක් හෝ වෙනත් ප්‍රතිවාර කිහිපයකි.

31. සහයුජ හා අයනික සංයෝග සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
 (a) සහයුජ සංයෝගවල ද්‍රවාංක කිසි විටෙක ඉහළ විය නොහැකිය. X
 (b) සහයුජ අණුවකදී, වඩා විදුහක් වන පරමාණුවට පරමාණුවලට උඩ වායුවක ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය හැම විටම ලැබේ. X
 (c) අයනික සංයෝගවල, වඩා විදුහක් වන පරමාණුවට පරමාණුවලට උඩ වායුවක ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය හැම විටම ලැබේ. ✓

- (d) ලෝහ කිසිවක සහභාගිත්වයක් නොමැතිවම, අලෝහ සංයෝජනය විමෙන් අයනික සංයෝග ඇතිවිය හැකිය. ✓
 32. ස්ථායීතම ක්‍රියාව සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශ/ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
 (a) දුර්වල අම්ලයක් හා ඊ අම්ලයේ ඇමෝනියම් ලවණය ඇති ජලීය ද්‍රාවණයකට ස්ථායීතම ක්‍රියාව දැක්විය හැකිය.
 (b) $Ca(HCO_3)_2$ ඇති ජලීය ද්‍රාවණයකට ස්ථායීතම ක්‍රියාව දැක්විය හැකිය.
 (c) ජලීය $KHSO_4$ ද්‍රාවණයක් ස්ථායීතම ක්‍රියාව දක්වයි.
 (d) ස්ථායීතම ක්‍රියාව දැක්වීමට නම්, හැමවිටම අම්ලයක් හා එම අම්ලයේ ලවණයක් ද්‍රාවණයෙහි කිසිය යුතුය.
 33. යකඩවල මල බැඳීම සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශ/ ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
 (a) ජලයෙහි $FeCl_3$ කුඩා ප්‍රමාණයක් ද්‍රවණය වී ඇති විට යකඩවල මල බැඳීම මන්දනය වේ.
 (b) ජලයෙහි NH_3 ද්‍රවණය වී ඇති විට, යකඩවල මල බැඳීම මන්දනය වේ.
 (c) සිත්ක් ලෝහ කර්මය යකඩ සම්බන්ධ කර තැබුවහොත් මල බැඳීම මන්දනය වේ.
 (d) මින් ලෝහ කර්මය යකඩ සම්බන්ධ කර තැබුවහොත් මල බැඳීම මන්දනය වේ.

34. ජලීය $(NH_4)_2SO_4$ ද්‍රාවණයකට සිත්ක් කුඩු එකතු කර ඇත. මේ අවස්ථාව සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශ/ප්‍රකාශය සත්‍ය වීමට ඉඩ තිබේද?
 (a) මේ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් N_2 මුක්ත විය හැකිය.
 (b) මේ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් NH_3 මුක්ත විය හැකිය. ✓
 (c) මේ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් H_2 මුක්ත විය හැකිය. ✓
 (d) මේ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් SO_2 මුක්ත විය හැකිය.

35. සිමෙන්ති නිෂ්පාදනයේදී,
 (a) වොලිමිට් උපයෝගී කෙරේ. (b) මැටි උපයෝගී කෙරේ.
 (c) හයිඩ්‍රොකාබන උපයෝගී කෙරේ. (d) $CaSO_4$ උපයෝගී කෙරේ.
 36. මින් කුමන සංයෝග / සංයෝගය $I_2 / NaOH$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර කළු පැහැති අවස්ථපයක් දෙයිද?
 (a) CH_3COCH_3 (b) $CH_3OCH_2CH_3$
 (c) $CH_3COOCOCH_3$ (d) $CH_3COCH_2CH_3$

37. CH_3CONH_2 සහ CH_3COONH_4 එකිනෙකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමක්/ කුමන ඒවා උපයෝගී කරගත හැකියද?
 (a) $NaOH$ (b) Na_2CO_3 (c) C_2H_5CHO
 (d) වොලන් ප්‍රතිකාරකය.

38. $NaCl$ යන කල්පිතමය සංයෝගයේ ස්ථායීතාව පිරික්සීම සඳහා මින් කුමක්/ කුමන ඒවා අවශ්‍ය වේද?
 (a) සෝඩියම් හි 2 වැනි අයනීකරණ ශක්තිය
 (b) $NaCl$ හි දැලිස් ශක්තිය
 (c) $MgCl_2$ හි සම්මත උත්පාදන එන්තැල්පිය
 (d) $MgCl_2$ දැලිස් ශක්තිය.

39. මින් කුමක්/ කුමන ඒවා වායු සහභාගී වන ප්‍රතික්‍රියාවක ශීඝ්‍රතාව සමඟ සම්බන්ධ කළ හැකියද?
 (a) කක්ෂර එකක දී සිදුවන සංසිටින සංඛ්‍යාව
 (b) ප්‍රතික්‍රියාවේ සම්මත එන්තැල්පිය විපර්යාසය.
 (c) එල අණු වල සම්මත උත්පාදන එන්තැල්පිය.
 (d) අණුවල මධ්‍යාන වාලක ශක්තිය.

40. ඇල්ලා අංශ පිළිබඳ මින් කුමන ප්‍රකාශ/ ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
 (a) ඇල්ලා අංශ ඉලෙක්ට්‍රෝන අත්පත් කරගෙන තිබියම අණු සාදයි. ✓
 (b) ඇල්ලා අංශවල විනිවිද යෑමේ බලය ඉතා කුඩාය. ✓
 (c) ඇල්ලා අංශවල අයනීකාරක බලය ඉතා කුඩාය. X
 (d) වූම්බක කේන්‍ද්‍රයකදී ඇල්ලා අංශ N වුවද වෙන ආකාරණය වේ.

41. සි. 50 දක්වා ප්‍රශ්න වල වගන්ති දෙක බැගින් දී දැක්.

පළමුවැනි වගන්තිය	දෙවැනි වගන්තිය
(1) සත්‍යය.	සත්‍යය. අතර පළමුවැනි නිවැරදිව පහදා දෙයි.
(2) සත්‍යය.	සත්‍යය. වන නමුත් පළමුවැනි නිවැරදිව පහදා නොදෙයි.
(3) සත්‍යය.	අසත්‍යය.
(4) අසත්‍යය.	සත්‍යය.
(5) අසත්‍යය.	අසත්‍යය.

- පළමු වගන්තිය දෙවන වගන්තිය
 HI වායුව මගින් ආම්ලික කරන ජලීය Cr^{3+} අයනය කොළ පැහැති $K_2Cr_2O_7$ ද්‍රාවණයක් නොද පැහැ වේ. X
 (b) සිත්ක් ලෝහ කර්මය යකඩ සම්බන්ධ කර තැබුවහොත් මල බැඳීම මන්දනය වේ. X
 (c) සිත්ක් ලෝහ කර්මය යකඩ සම්බන්ධ කර තැබුවහොත් මල බැඳීම මන්දනය වේ. X

Sn⁴⁺ / Sn²⁺

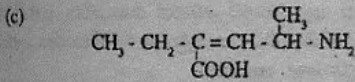
43. ඇතිවත් කාබන්ම බිරෝමන් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමෙන් 4-බිරෝමෝ ඇතිවත් ලබාගත නොහැකිය.
44. (CH₃)₂CCl ජලීය AgNO₃ සමඟ ඉතා සීඝ්‍රයෙන් සුදු AgCl අවස්ථාපයක් ලබාදෙයි.
45. සල්ෆර් S²⁻ අයන සාදන නමුත් ක්ලෝරීන් Cl⁻ අයන නොසාදයි.
46. Sn⁴⁺ අයනයේ අරය Sn²⁺ අයනයේ අරයට වඩා විශාල වේ.
47. සාන්ද්‍ර NaCl ද්‍රාවණයකට සාන්ද්‍ර HCl එකතු කළ විට අවස්ථාපයක් නොසෑදේ.
48. ඉහළ පීඩන හා ඉහළ උෂ්ණත්ව වලදී කාන්ඩික වායු සඳහා $(P + \frac{a}{V^2})(V - nb) = nRT$ යන සමීකරණය යෙදිය නොහැකිය.
49. C₂H₅CH₂ ක්ලෝරීනීකරණයට භාජනය කිරීමෙන් C₂H₅CCl₂ ලබා ගත නොහැකිය.
50. නයිට්‍රික් අම්ලයට භෂ්මයක් ලෙස ක්‍රියා කළ හැකිය.
51. 'රසායනික සමකය' යන සංකල්පය සමඟ වඩාත්ම සමීප ලෙස ආශ්‍රිත වන්නේ මින් කුමක්ද?
- (1) ස්ඵර සමානුපාත නියමය (2) ගුණානුපාත නියමය
(3) අන්‍යෝන්‍ය සමානුපාත නියමය
(4) ඩුලෝර් සහ ජෝලී නියමය (5) ඩෝල්ටන් නියමය
52. O, F, Na, K, Ca, Ga සහ As යන මේවා සලකන්න.
- ඉහත සඳහන් කුමන එකෙහි පරමාණුක අරය වඩාත්ම විශාල වේද?
- (1) O (2) F (3) Na (4) K (5) නිවැරදි පිළිතුර දී නැත.
53. වායු පිළිබඳ වාලංකවාදය හා සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
- (1) කාන්ඩික වායුවල අණු භාම විටම ලක්ෂණ-ස්කන්ධ ලෙස හැසිරේ.
(2) උපරිම සම්භාව්‍ය වේගයට අඩු වේග ඇති අණු සංඛ්‍යාව උෂ්ණත්වයේ වැඩි වීමත් සමඟ අඩු වේ.
(3) අණුවල මධ්‍යන්‍ය වාලංක ගන්තිය T² වලට සමානුපාත වේ. [T = නිරපේක්ෂ උෂ්ණත්වය]
(4) අණුවල මධ්‍යන්‍ය වාලංක ගන්තිය $\sqrt{T}$ වලට සමානුපාත වේ. [T = නිරපේක්ෂ උෂ්ණත්වය]
(5) වායු පිළිබඳ වාලංකවාදය හා සම්බන්ධව ඉහත ප්‍රකාශ එකක්වත් සත්‍ය නොවේ.
54. X තැමැති අකාබනික සංයෝගයක් කනුක H₂SO₄ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවූ විට අවරණ වායුවක් හා අවරණ ද්‍රාවණයක් දැනී. මෙම ද්‍රාවණයට ජලීය KOH වැඩිපුර එකතු කළ විට අවස්ථාපයක් ලැබුණි. x හඳුනා ගන්න.
- (1) ZnSO₄ (2) Al₂(CO₃)₃ (3) CuCO₃
(4) NiNO₂ (5) MgSO₄
55. ඇමෝනියා - යෝධා ක්‍රමය' සමඟ අල්පකම වශයෙන් සම්බන්ධ වන්නේ මින් කුමක්ද?
- (1) CaCO₃ (2) NH₄Cl (3) NaCl
(4) Ca(OH)₂ (5) (NH₄)₂C₂O₄
56. පරිවර දූෂණය අවම වන ඉන්ධනය මින් කුමක්ද?
- (1) C₂H₆ (2) C₂H₅OH (3) H₂ (4) CH = CH (5) CH₄
57. උත්ප්‍රේරකයක් සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම උචිත වේද?
- (1) කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී උත්ප්‍රේරකයක් පසු ප්‍රතික්‍රියාවේ වේගය පමණක් අඩු කරයි.
(2) කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී උත්ප්‍රේරකයක් ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ වේගය පමණක් අඩු කරයි.
(3) කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී උත්ප්‍රේරකයක් ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ වේගය වැඩි කරන අතර, පසු ප්‍රතික්‍රියාවේ වේගය අඩු කරයි.
(4) කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී උත්ප්‍රේරකයක් ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාව හා පසු ප්‍රතික්‍රියාව යන දෙකෙහිම වේගය එක්කර වැඩි කරයි. නැත්නම් අඩු කරයි.
(5) උත්ප්‍රේරකයක් සම්බන්ධව ඉහත ප්‍රකාශ කිසිවක් උචිත නොවේ.
58. මින් කුමක් බ්‍රෝම-2-අයින සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයිද?
- (1) CuCl₂/NH₃ (2) H₂SO₄/HgSO₄
(3) H₂/Pd (4) HI (5) KMnO₄

59. $\begin{matrix} \text{NH}_2 \\ | \\ \text{H}-\text{C}-\text{COOH} \\ | \\ \text{H} \end{matrix}$ (a) $\begin{matrix} \text{NH}_2 \\ | \\ \text{C}_6\text{H}_5\text{CH}_2-\text{C}-\text{COOH} \\ | \\ \text{H} \end{matrix}$ (b) $\begin{matrix} \text{NH}_2 \\ | \\ \text{HOCH}_2-\text{C}-\text{COOH} \\ | \\ \text{H} \end{matrix}$ (c)
- ඉහත ඇමයිනෝ අම්ල සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
- (1) HNO₂ සමඟ (b) ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි.
(2) මේ අණු සියල්ලෙහිම අසමමිතික කාබන් පරමාණු තිබේ.
(3) (a) සහ (c) ප්‍රකාශ සමූහ ආකාරවලින් පවතී.
(4) මේ සංයෝග සියල්ලෙහිම ආම්ලික ප්‍රබලතා එක සමාන වේ.
(5) දෙන ලද ඇමයිනෝ අම්ල සම්බන්ධව ඉහත ප්‍රකාශ සියල්ලම සාවද්‍ය වේ.
60. ප්‍රෝටීන සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
- (1) ප්‍රෝටීන CuSO₄/NaOH සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි.
(2) ප්‍රෝටීන HBr සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි.
(3) ප්‍රෝටීන CsOH සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි.
(4) ප්‍රෝටීන H₂SO₄ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි.
(5) ප්‍රෝටීන සම්බන්ධව ඉහත ප්‍රකාශ සියල්ලම සාවද්‍ය වේ.

රසායන විද්‍යාව II
අං කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

1. (a) පරමාණුක සමාංකය 40 වන මූල ද්‍රව්‍යයේ ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය 1s² 2s²... ආදී වශයෙන් සාමාන්‍ය ආකාරයට ලියන්න.
- (b) M නමැති මූලද්‍රව්‍යයේ ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය (n-1) s² (n-1) p³ (n-1) d¹⁰ ns² np² වර්ගයට අයත් වන අතර n>3 වේ.
- (i) M වලින් අපේක්ෂා කරන ප්‍රධාන සංයුජතා දෙක ලියන්න.
(ii) M අන්තර්ක නොව මූලද්‍රව්‍යයක්ද 'ඔබ්' හෝ 'නැත' හෝ ලියා ඔබේ පිළිතුර දක්වන්න.
- (c) (i) CO₂ අණුවල සඳහා 'ලුවීස් ව්‍යුහය' හෙවත් 'සික්-කසිර' සටහන් අඳින්න.
(ii) අණුක සූත්‍රය P₂H₂ වන දොස්පරස් හයිඩ්‍රයිඩය ඔබ් සොයා ගන්නා යැයි සිතන්න. මේ අණුවල සඳහා ඔබ් යෝජනා කරන ව්‍යුහ සූත්‍රය අඳින්න.
- (d) Br₂ සහ ICl₃ හි තාපාංකය 97°C වේ. මේ නිරීක්ෂණය මුඛට හැසි පමණ සම්පූර්ණ ලෙස පහද දෙන්න.
2. (a) ආම්ලික මාධ්‍යයේදී Cr₂O₇²⁻ අයන සහ ඉලෙක්ට්‍රෝන අන්තර් ක්‍රියා කිරීමෙන් සිදුවන ඔක්සිකරණ-ක්‍රියාවලියට අදාළ කුලීන සමීකරණය ලියන්න. (එනම්, මේ ඔක්සිකරණය සඳහා අයන-ඉලෙක්ට්‍රෝන අර්ධ-ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.)
- (b) NaOH හමුවේදී NaOBr මගින් Cr(OH)₃ ඔක්සිකරණය වීම සඳහා කුලීන රසායනික සමීකරණය ලියන්න.
- (c) BF₃ අණුවල තලීය වන නමුත් H₂N.BF₃ සංකීර්ණයේදී BF₃ කාණ්ඩය පිරමීඩිය වේ. මේ නිරීක්ෂණය පහද දෙන්න.
- (d) X තැමැති මූල ද්‍රව්‍යයේ රසායනික සමකය සඳහා සඳහන් පරීක්ෂණාත්මක ක්‍රමවලින් නිර්ණය කරනු ලැබේ.
- (A) කනුක HCl අධික ප්‍රමාණයක් සමඟ X හි නිදර්ශකයක් ප්‍රතික්‍රියා කරවා ඉන් මුක්ත වන හයිඩ්‍රජන් වායුවේ පරිමාව මැනීමේදී.
- (B) සාන්ද්‍ර HNO₃ අධික ප්‍රමාණයක් සමඟ X හි නිදර්ශකයක් ප්‍රතික්‍රියා කරවා, ඉන් ලැබෙන නයිට්‍රීට්ස් රත් කළ විට සිඳීයාමට බවට පරිවර්තනය කිරීමෙන්.
- (i) මෙයින් පළමු ක්‍රමයෙන් X හි රසායනික සමකය සඳහා 28.8% යන අගය ලැබුණු අතර, දෙවැනි ක්‍රමයෙන් 19.08% යන අගය ලැබුණි. පරීක්ෂණාත්මක නිර්ණය කිරීම් නිසි පරිදි හා නිරවද්‍ය කරන ලද බවට උපකල්පනය කරමින් ඉහත අගය දෙක අතර එතරම් විශාල වෙනසක් ඇති වන්නේ මන්දැයි පහද දෙන්න.
- (ii) ඉහත පරීක්ෂණාත්මක දත්ත පදනම් කරගනිමින් X හි සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය වශයෙන් ඔබ් යෝජනා කරන්නේ කුමක්ද ඔබේ පිළිතුර සඳහා හේතු දක්වන්න.
3. (a) (i) සංයෝගයක අනුභවික සූත්‍රය 'යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්දැයි පැහැදිලිව සඳහන් කරන්න.
(ii) කාබන්, හයිඩ්‍රජන් සහ හයිඩ්‍රජන් පමණක් ඇති සංයෝගය 57.14% කාබන්ද, 40.00% හයිඩ්‍රජන්ද තිබේ. සංයෝග ආනුභවික සූත්‍රය කුමක්ද? (C = 12.00; H = 1.00; O = 16.00)
- (b) γ තැමැති සංයෝගයේ අණුක සූත්‍රය C₂H₁₁N වේ. Y හි බෙන්සීන කාණ්ඩය ඇති අතර එය ප්‍රාථමික ඇමයිනයක්ද වේ. එසේ වුවත් මේ සංයෝගයේ අණුක සූත්‍රය C₂H₁₁N වේ. එහි අඩුම වශයට කෙලින්ම ඇති Y ට කබය හැසි ව්‍යුහ සියලුම අඳින්න.

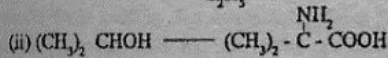
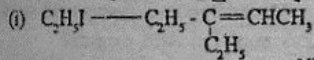

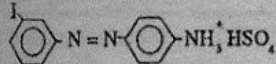
යන ව්‍යුහය IUPAC නාමකරණයට අනුකූලව නම් කරන්න.

(d) පහත ඉදිරිපත් කර ඇති පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න. අවශ්‍ය ප්‍රතිකාරක හා ප්‍රතික්‍රියා කක්ෂවල උචිත ස්ථානවල පැහැදිලිව සඳහන් කළ යුතුය.

ඌ. යු. ඔබගේ යෝජිත පරිවර්තන ක්‍රම අනවශ්‍ය ලෙස දීර්ඝ වන්නේ නම්, ඔබට උපරිම ලකුණු නොලැබේ.

4. (a) ඔබට පහත දැක්වෙන සංයෝගයන්, ඉන් පිළියෙල කර ගන්නා ලද ලැපේන් නිස්සාරිකයක් සපයා තිබේ.

සංයෝගයේ N සහ I සිබෙන් බවද, එහි I⁻ නැති බවද ඔබ පරීක්ෂණාත්මකව පෙන්වන්නේ කෙසේද?

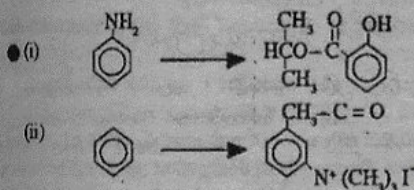
(b) (i) වූවිය කක්ෂවල යටතේදී $\text{H}_2\text{C} = \text{CH}_2$ සහ Br_2 අතර සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාවේ යාන්ත්‍රණය දක්වන්න.

(ii) වූවිය කක්ෂවල යටතේ $\text{CH}_3\text{CH} = \text{CH}_2$ සමඟ IBr ප්‍රතික්‍රියා කිරීමෙන් වැඩි වශයෙන් ලැබෙන්නේ $\text{CH}_3\overset{\text{Br}}{\text{CH}} - \text{CH}_2\text{I}$ ය. ඔබ මේ නිරීක්ෂණය පැහැදිලි කර දෙන්නේ කෙසේද?

(c) $\text{CH}_3\text{NH} - \text{CH}_2\text{CH}_2 - \text{C}_6\text{H}_4 - \text{CH}_2\text{COOH}$. එකම අවුද්‍රව්‍ය වශයෙන් උපයෝගී කර ගනිමින් ඔබ අවස්ථා බහු අවයවිකයක් පිළියෙල කර ගන්නා යි සිතන්න. මේ බහු අවයවිකය සඳහා ඔබ යෝජනා කරන ව්‍යුහය අඳින්න.

(d) පහත ඉදිකර ඇති පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න. අවශ්‍ය ප්‍රතිකාරක හා ප්‍රතික්‍රියා කක්ෂවල උචිත ස්ථානවල පැහැදිලිව සඳහන් කළ යුතුය.

ඌ. යු. ඔබගේ යෝජිත පරිවර්තන ක්‍රම අනවශ්‍ය ලෙස දීර්ඝ වේ නම්, ඔබට උපරිම ලකුණු නොලැබේ.

ආ' කොටස - රචනා

5. (a) රුලේ නියමය වචනවලින් සඳහන් කර, ඒ සඳහා ගණිතමය ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.

(b) A සහ B සම්පූර්ණයෙන්ම මිශ්‍ර වූ දෙකකි. 25°C දී සංශුද්ධ A හි වාෂ්ප පීඩනය 400 mm Hg වේ. A මවුල 2ක් සහ B මවුල 3ක් ඇති මිශ්‍රණයක 25°C දී වාෂ්ප පීඩනය 280 mm Hg වේ. පරිපූර්ණ කැසුරුම උපකල්පනය කරමින් පහත සඳහන් ඒවා ගණනය කරන්න.

(i) 25°C දී සංශුද්ධ B හි වාෂ්ප පීඩනය

(ii) 25°C දී වාෂ්ප කලාපයේ B හි මවුල භාගය

(c) C_2H_6 හා $\text{C}_2\text{H}_5\text{CH}_3$ වලින් සමන්විත වන ද්ව්‍යංගී පද්ධතිය පරිපූර්ණ ද්‍රාවණයක් ලෙස හැසිරේ. CH_3COCH_3 හා CHCl_3 වලින් සමන්විත වන ද්ව්‍යංගී පද්ධතිය පරිපූර්ණ කැසුරුමෙන් සෑදූ අපගමනයක් දක්වයි. මේ නිරීක්ෂණ දෙක ඔබට හැකි පමණ සම්පූර්ණ ලෙස පහද දෙන්න.

(d) කාක්ෂික වායු පරිපූර්ණ කැසුරුම දක්වන්නේ කුමන ක්ෂ්ත්‍රයට යටතේදීද? මෙයින් වෙනස් ක්ෂ්ත්‍රයට යටතේදී කාක්ෂික වායු පරිපූර්ණ කැසුරුමෙන් අපගමනය වන්නේ මන්දැයි පැහැදිලි කරන්න.

6. (a) ජලයෙහි මද වශයෙන් ද්‍රාව්‍ය ලවණයක් වන Bi_2S_3 හි සංකාප්ත ද්‍රාවණයට සමතුලිතතා නියමය යෙදීමෙන් Bi_2S_3 හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ව්‍යුත්පන්න කරන්න.

(b) (i) P නැමැති ශිෂ්‍යයා 0.100 mol l⁻¹ NaOH ද්‍රාවණයක් සහ සහ Ca(OH)₂ වැඩිපුර උපයෝගී කර ගනිමින් Ca(OH)₂ වලින් සන්තෘප්ත ද්‍රාවණයක් සාදා එහි උෂ්ණත්වයේ පරිමාණය කර ගත්තේය. ඔහු එම සන්තෘප්ත ද්‍රාවණය පෙරා වෙන් කර ගෙන,

එයින් 25.0 ml සාන්ද්‍රණය 0.100 mol l⁻¹ වන HCl ද්‍රාවණයක් සමඟ අනුමාපනය කළේය. මේ පරීක්ෂණයේදී අනුමාපනය කුනක් සඳහා ඔහු ලැබුණු බියුරට් පාඨාංක 27.3, 27.5 සහ 27.7 ml විය. ඉහත දත්ත පදනම් කර ගනිමින්, කාමර උෂ්ණත්වයේ දී Ca(OH)₂ හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය ගණනය කරන්න.

ඌ. යු. බියුරට් පාඨාංකවල මධ්‍ය අගය උපයෝගී කර ගනිමින් මේ ගණනය කිරීම කළ යුතුය.

(ii) Q නැමැති ශිෂ්‍යයා සංශුද්ධ ජලය සහ සහ Mg(OH)₂ වැඩිපුර උපයෝගී කර ගනිමින්, Mg(OH)₂ වලින් සංකාප්ත ද්‍රාවණයක් කාමර උෂ්ණත්වයේදී පිළියෙල කර ගත්තේය. ඔහු එම සන්තෘප්ත ද්‍රාවණය පෙරා වෙන් කර ගෙන, එයින් 25.0 ml සාන්ද්‍රණය 0.500 mol l⁻¹ වන HCl ද්‍රාවණයක් සමඟ අනුමාපනය කරමින් Mg(OH)₂ හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය නිර්ණය කරන්නට තැත් කළේය. රසායන විද්‍යා ප්‍රායෝගික කාර්ය කිරීම සම්බන්ධයෙන් P සහ Q එක සමාන ලෙස ප්‍රවීණ වූවන් Q ගේ ප්‍රයත්නය අසාර්ථක වන බව උචිත ගණනය කිරීමක් මගින් පෙන්වන්න. (කාමර උෂ්ණත්වයේදී Mg(OH)₂ හි $K_{sp} = 32 \times 10^{-12} \text{ mol l}^{-1}$)

(c) ජලීය $\text{CH}_3\text{COONH}_4$ ද්‍රාවණයක් ලිටීමක් කෙරෙහි උද්ගීත වේ. ඔබ මේ නිරීක්ෂණය පහද දෙන්නේ කෙසේද?

(d) ලෝහ ස්වභාවිකව පවතින ආකාරයත්, ඒවා නිස්සාරණය කිරීමේ සාමාන්‍ය ක්‍රමයත්, විද්‍යුත් රසායනික ශ්‍රේණියේ එම ලෝහ දරන ස්ථානවලට සම්බන්ධ කළ හැකි ආකාරය සාකච්ඡා කරන්න. මේ සම්බන්ධයෙන්, අදාළ වන කරුණු හතරක් ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රමාණවත් වේ.

7. (a) $2L(g) + M(g) = L_2M(g)$ යන ස්වෝච්ඡායෝගීකරණය ඇති ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න. මේ ක්‍රියාවේදී M හි සාන්ද්‍රණය නියතව තබන විට, L ප්‍රතික්‍රියාවට භාජනය වීමේ සීඝ්‍රතාව හා L හි සාන්ද්‍රණය අතර ඇති වේග සාමාන්‍යයෙන් අපේක්ෂිත සම්බන්ධතාව සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.

(b) $X \rightarrow Y$ යන ප්‍රතික්‍රියාව නියත උෂ්ණත්වයේදී සිදු වේ. මෙහි ස්වෝච්ඡායෝගීකරණය ඔබට දන්නා නැත. ප්‍රතික්‍රියාව ආරම්භයේදී ප්‍රතික්‍රියාකරණයේ සාන්ද්‍රණය 0.403 mol dm⁻³ විය. එව පසු අවස්ථාවකදී එම සාන්ද්‍රණය 0.285 mol dm⁻³ විය. මේ අවස්ථාවේදී ප්‍රතික්‍රියාකරණ වැයවීමේ සීඝ්‍රතාව ආරම්භක වැයවීමේ සීඝ්‍රතාවෙන් 1/2 ක් විය ප්‍රතික්‍රියාකරණ වැයවීමේ සීඝ්‍රතාව ආරම්භක සීඝ්‍රතාවෙන් 1/5 ක් වන විට ප්‍රතික්‍රියාකරණයේ සාන්ද්‍රණය කොපමණ වේද?

(c) මේවා පහද දෙන්න.

(i) $\text{HI}(g) \rightarrow \text{H}_2(g) + \text{I}_2(g)$ යන ප්‍රතික්‍රියාව තාපජයක වූවත්, හයිඩ්‍රජන් අයඩයිඩ් වායුව රත් කරන තුරු විභේදනය වන්නේ නැත.

(ii) ජලීනීකරණ හවුලේදී සාමාන්‍ය උෂ්ණත්ව වලදී වූවත් හයිඩ්‍රජන් අයඩයිඩ් වායුව විභේදනය වේ.

(d) (i) විකිරණශීලී කාබන් කාල නිර්ණයේදී භාවිත කරන කාබන් සම්ස්ථානිකය ස්වභාවිකව පැවතීමට හේතු වන ක්‍රියාවලියට අදාළ තාපජවික ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.

(ii) විකිරණශීලී කාබන් කාල නිර්ණයේ පදනම් පහද දෙන්න.

ඉ' කොටස - රචනා

8. (a) (i) ඔක්සිකරණ අංකය සහ විලයනය කිරීමේ පහසුව යන මේවාට අදාළ වූ සෝඩියම් සහ ලිතියම් අතර ඇති සමානකම් හා / හෝ වෙනස්කම් දක්වන්න.

(ii) ඔබ සඳහන් කරන සමානකම් හා / හෝ වෙනස්කම් මේ මූලද්‍රව්‍ය දෙකෙහි ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාස පදනම් කර ගනිමින් පහද දෙන්න.

(b) 'ආවර්තිතා වලාවේ 5 වැනි කාණ්ඩයේ අන්තර්ක නොවන මූලද්‍රව්‍යවල පරමාණුක ක්‍රමාංකය වැඩි වන විට, ඒවායේ විද්‍යුත් ධන ස්වභාවය වැඩි වේ. N_2O , Bi_2O_3 , PbCl_2 යන මේවායේ උචිත රසායනික ගුණ සලකමින් ඉහත ප්‍රකාශය සනාථ කරන්න.

(c) හයිඩ්‍රජන් සහ ක්ලෝරීන් අතර ඇති සමානකම් දක්වන්න.

(d) පහත ඉදිරිපත් කර ඇති අන්තර් ක්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න.

(i) H_2S වායුව + ජලීය Na_2AsO_4

(ii) SO_2 වායුව + ජලීය Br_2

(iii) NH_3 වායුව + වැඩිපුර H_2O වායුව

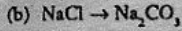
(e) සෝඩියම් සහ ලිතියම් අතර ඇති සමානකම් සලකමින් ඔබට වන හොඳම රසායනික මූලධර්ම පිළිබඳ කෙටි රචනයක් ලියන්න.

$\text{N}_2\text{O}_3 - 3 \text{ e}^- - 3 \text{ වැනි වන}$
 Bi_2O_3 $\text{e}^- - \text{mole}$
 $\text{SbCl}_3 - 3 \text{ e}^- - 3 \text{ වැනි වන}$
 $\text{PbCl}_2 - 3 \text{ e}^-$

සෑ. යු. වැදගත් අංශ හතරක් පිළිබඳ අදහස් සංක්ෂිප්තව ගෙන හැරවීම මෙහිදී ප්‍රමාණවත් වේ.

මේ පරිවර්තනය කාර්මිකව සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න.

සෑ. යු. අදාළ කුලීන රසායනික සම්කරණය ලිවිය යුතුය.

(c) නයිට්‍රික් අම්ලය කොපර් සමඟ කවර ක්ෂණිකව යටතේ කෙසේ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?

සෑ. යු. අදාළ කුලීන රසායනික සම්කරණය ලිවිය යුතුය.

(d) වාතයට නිරාවරණය කරන ලද කෝසිටික් සෝඩියම් නිදර්ශකයක් ජල වාෂ්ප හා කාබන්ඩයොක්සයිඩ් අවශෝෂණය කර ගෙන ඇත. මේ නිදර්ශකයේ ඇති NaOH ප්‍රතිශතය සහ Na_2CO_3 ප්‍රතිශතය ඔබ නිර්ණය කරන්නේ කෙසේදැයි සංක්ෂිප්තව විස්තර කරන්න.

10.(a) (i) හුණුගල් වීර-ජන කුඩු බවට පරිවර්තනය කිරීම පිළිබඳ සංක්ෂිප්ත විස්තරයක් ලියන්න.

සෑ. යු. කුලීන රසායනික සම්කරණය ලිවීම අවශ්‍ය නැත.

(ii) වීර-ජන ක්‍රියාව හැරෙන්නට වෙනස් රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක් උපයෝගී කර ගනිමින් වීර-ජන කුඩු වල ඔක්සිකාරක ගුණ ඇති බව ඔබ පෙන්වන්නේ කෙසේද?

(b) ස්වභාවික ජලයේ කඩිනම්වය ඉවත් කිරීම සඳහා භාවිත කරන ක්‍රම කුනක් සංක්ෂිප්තව දක්වන්න. මේ එක් එක් අවස්ථාවේදී සිදුවන ප්‍රතික්‍රියා පැහැදිලි කරන්න.

(c) අදාළ ව්‍යුහ අදිමින් රබර් වලකනයක් කිරීමේදී සිදුවන දෑ පැහැදිලි කරන්න.

(d) Cu, Zn සහ Mg ඇති මිශ්‍ර ලෝහයක නිදර්ශකයක් ඔබට සපයා තිබේ. මේ මිශ්‍ර ලෝහයේ Zn : Mg පරමාණුක අනුපාතය පරීක්ෂණාත්මකව නිර්ණය කරන්නට ඔබ කැත් කරන්නේ කෙසේද?

සෑ. යු. මෙහිදී සම්මත විශ්ලේෂණ ක්‍රම ඉදිරිපත් කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. ඔබ විසින් යෝජනා කරන ක්‍රමවල නිරවද්‍යතාව උසස් නොවුවත්, එම ක්‍රමවල සෛද්ධාන්තික පදනම හේතු සහගත වේ නම්, ඔබේ පිළි කුරේ ඔබට සපයන අනුච්ඡිද්‍ර උපරිම ලකුණු ලබාගත හැකි වේ.

1989 අගෝස්තු - උපායන විද්‍යාව

I කොටස

1. බාහිරම ශක්ති මට්ටමේ එක ඉලෙක්ට්‍රෝනයක් පමණක් ඇත්තේ මින් කුමන පරමාණුවෙහිද?

- (1) B (2) N (3) Cl (4) Cr (5) Zn

2. Be, B, C, Al සහ Ca යන පරමාණු සලකන්න. ඉලෙක්ට්‍රෝන කුනක් ඉවත් කිරීම වඩාත් පහසු වන්නේ මින් කුමන පරමාණුවෙහිද?

- (1) Be (2) B (3) C (4) Al (5) Ca

3. A හැමැකි හයිඩ්‍රොකාබනය සම්පූර්ණයෙන්ම වාතයේදී දහනය කළ විට: කාබන්ඩයොක්සයිඩ් සහ ජලය බර අනුව 44:9 යන අනුපාතය ඇතිව ලබා දුණි. A වීමට වඩාත්ම ඉඩ ඇත්තේ මින් කුමන එකවද?

- (1) $\text{HC}\equiv\text{C}-\text{C}=\text{CH}$ (2) $\text{C}_2\text{H}_5-\text{CH}_3$ (3) C_2H_4
(4) $\text{H}_2\text{C}=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}_2$ (5) $\text{C}_2\text{H}_5-\text{CH}=\text{CH}_2$

4. ප්‍රකාශ සක්‍රිය හා ජලයෙහි ද්‍රාව්‍ය වීමට වඩාත්ම ඉඩ ඇත්තේ මින් කුමන සංයෝගයටද?

- (1) $\text{CH}_2=\text{CHCOOH}$ (2) $\text{CH}_3\text{CH}(\text{OH})\text{COOH}$
(3) $\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CHBrCH}_3$
(4) $\text{Br}-\text{C}_6\text{H}_4-\text{CHClCH}_3$ (5) $\text{ClCH}_2-\text{C}_6\text{H}_4-\text{COOH}$
COOH

5. මින් කුමක් වැන්ඩර්වාල්ස් සම්කරණය වේද?

- (1) $(P + \frac{n^2 a}{V})(V - nb) = nRT$ (2) $(P - \frac{n^2 a}{V^2})(V + nb) = nRT$
(3) $(P - \frac{n^2 a}{V^2})(V - nb) = nRT$ (4) $(P + \frac{n^2 a}{V^2})(V - nb) = nRT$
(5) $(P + \frac{na}{V})(V - nb) = nRT$

6. $2\text{SO}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{SO}_3(\text{g})$ යනු ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න. මේ සමතුලිතය සඳහා උෂ්ණත්වය TK දී K_p හා K_c අතර සම්බන්ධය

- (1) $K_c = K_p \times RT$ වේ. (2) $K_c = K_p \times RT^2$ වේ.
(3) $K_p = K_c \times (RT)^2$ වේ. (4) $K_p = K_c \times (RT)$ වේ.
(5) ඉහත සඳහන් එකක්වත් නොවේ.

7. මින් කුමක් NaOH සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයිද?

- (1) Al_2O_3 (2) P_2O_5 (3) Cl_2O (4) Cu (5) Sn

8. සල්ෆර් සහ සාන්ද්‍ර නයිට්‍රික් අම්ලය අතර ප්‍රතික්‍රියාවේ ඵල මොනවාද?

- (1) $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O}$ (2) $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{NO} + \text{H}_2\text{O}$
(3) $\text{SO}_2 + \text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O}$ (4) $\text{SO}_2 + \text{NO} + \text{H}_2\text{O}$
(5) $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{H}_2\text{S} + \text{NO}_2 + \text{NO} + \text{H}_2\text{O}$

9. BrCH_2COOH Cl_2CHCOOH

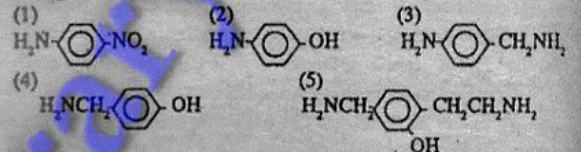
- (a) (b) NH_2
 $\text{BrCH}_2\text{CH}_2\text{COOH}$ CH_2CHCOOH
(c) (d)

ඉහත දැක්වෙන කාබොක්සිලික් අම්ලවල ආම්ලික ප්‍රබලතාව ආරෝහණය වන පටිපාටිය මෙසේ වේ.

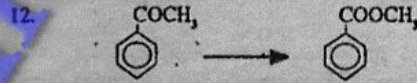
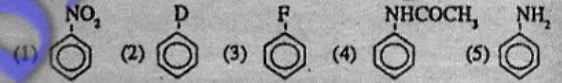
- (1) $a < b < d < c$ (2) $b < a < c < d$ (3) $d < a < c < b$
(4) $d < b < c < a$ (5) $d < c < a < b$

10. B යන ආබන්ධන සංයෝගය 0-5°C දී NaNO_2/HCl සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවූ විට, N සාන්ද්‍රය සුදුසු වන පරිදි සෑදීමේදී ප්‍රතික්‍රියා උපාය ලියා දෙන්න.

ලැබෙන ද්‍රාවණය ක්ෂාරීය බවට නැපතෝල් සමඟ රතු වර්ණයක් දෙයි B හඳුනා ගන්න.

11. බෙන්සීන් න්‍යෂ්ටිය වඩාත්ම පහසුවෙන් හැලප්තීකරණයට භාජනය වන්නේ මින් කුමන සංයෝගයේදීද? (D = ඩියුටරියම්)

ඉහත පරිවර්තනය සිදු කිරීමේ ප්‍රථම පියවර වශයෙන් උපයෝගී කිරීම සඳහා වඩාත්ම යෝග්‍ය වන්නේ මින් කුමක්ද?

- (1) $\text{H}_2\text{O}^+/\text{H}_2\text{O}$ (2) $\text{OH}^-/\text{H}_2\text{O}$ (3) I_2/NaOH
(4) $\text{HCHO}/\text{H}_2\text{O}^+$ (5) $\text{CH}_3\text{OH}/\text{H}_2\text{O}^+$

13. විද්‍යුතයට පරමාණුක ස්වභාවයක් ඇති බව ප්‍රථමයෙන්ම නිගමනය කළේ

- (1) පැරඩේය (2) මෝස්ලිස (3) රදර්ෆඩ්ස්
(4) ස්ට්‍රෝනියම් (5) ඩෝල්ටන්ස්.

14. හේලජන් නියමය පරීක්ෂණාත්මකව තහවුරු කිරීම සඳහා මින් කුමන මූලද්‍රව්‍ය යුගලය විද්‍යාගාරයේදී පහසුවෙන් උපයෝගී කරගත හැකිද?

- (1) H_2 සහ N_2 (2) N_2 සහ O_2 (3) H_2 සහ Cl_2
(4) H_2 සහ O_2 (5) O_2 සහ Cl_2

15. MgCl_2 සහ CaI_2 යන මේවා ඇති ජලීය ද්‍රාවණයක් ප්‍රදානය කර ඉලෙක්ට්‍රෝන උපයෝගී කර ගනිමින් විද්‍යුත් විච්ඡේදනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?

- (1) විද්‍යුත් විච්ඡේදනය ආරම්භයේදී Cl_2 මුක්ත වේ.
(2) විද්‍යුත් විච්ඡේදනය ආරම්භයේදී I_2 මුක්ත වේ.
(3) විද්‍යුත් විච්ඡේදනය ආරම්භයේදී O_2 මුක්ත වේ.
(4) කැතෝඩය මත Mg තැන්පත් වේ.
(5) කැතෝඩය මත Ca තැන්පත් වේ.

16. $\text{Cu}^{2+}(\text{aq}) + \text{NH}_3(\text{aq}) \rightarrow [\text{Cu}(\text{NH}_3)_4]^{2+}(\text{aq})$ යන ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න. ප්‍රතික්‍රියාවේදී Cu^{2+} අයනය ක්‍රියා කරන්නේ

- (1) ඔක්සිකාරකයක් ලෙස. (2) ඔක්සිකාරකයක් ලෙස.
(3) ලිඛිත-ප්‍රෝක්සිඩ් අම්ලයක් ලෙස.
(4) ප්‍රච්ඡේදකයක් ලෙස. (5) ප්‍රච්ඡේදක-භක්ෂකයක් ලෙස.

17. Cl_2O ජලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර ලබා දෙන්නේ

- (1) HClO_2 සහ HClO ය. (2) HClO_2 සහ HCl ය.
(3) HClO_2 ය. (4) HClO_2 ය. (5) HClO_2 සහ HCl ය.

18. සෝඩියම් ක්ලෝරේට් සහ සෝඩියම් සල්ෆේට් එකිනෙක වෙන්කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමක් උපයෝගී කරගත හැකිද?

- (1) ඩයෝක්සිඩ් දියර (2) I_2/CCl_4
(3) කහුක H_2SO_4 (4) ජලීය $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$
(5) මින් එකක්වත් උපයෝගී කරගත නොහැකි.

19. එක්-භාස්මික අම්ලයක් .10 mol l⁻¹ වන ජලීය ද්‍රාවණයකදී 5% ඉච්චනය වී පිවිසීමේදී අම්ලයේ K_a අගයයන් කුමක්ද?